

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egy hónapra... 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Égész évre... 800 lej
Egyes szám ára: hétköznapi 4 lej, vasárnap 5 lej; az okiráltságban pedig egy lejjel drágább

UTSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:

Strada Regina Maria (vol. Deák F.-u.) 35. Telefon 896
Temesvári szerkesztőség
és kiadó: Str. Avram Iancu
(volt Takarékpénztár-u.) 4

FOSZERKESZTŐ:

DR. PAÁL ÁRPÁD

CLUJ-KOLOZSVÁR

XXVII. évf. 178. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. ZÁGONI ISTVÁN

A bukott diák a színpadon

Irta Nyíró József

Hétfőn nyílik meg a kolozsvári Magyar Színház Jókai Aranyemberével. Az előadás jövődelméte az érettségiző diákok alapjának adja a színház igazgatósága. Meg vagyunk győződve, hogy senki igaz magyar el nem marad az előadásról. Nemesak azért, mert küzdő kulturánk új korszakának első diadalmas megjelenése lesz az előadás, hanem különösen azért, mert ilyen igaz tragédia még kevés jelent meg a színpadon: Gyermekünk és nemzetünk jövőjének tragédiája. A deszkákon elbuktatva, kínos erőfeszítések töviskoronájával arcán, halálosan kimerült, lázas ifjúságunk fekszik és ezért a gyermekért tárja ki a kezét a magyar színjátszás és — a halott Jókai.

Örök végezete, de egyben fájdalmas szépsége Erdély művészetének, hogy homloka mindig véresverejtékes, nem is gondolhat rá, hogy part pur lart művészetet csináljon, hanem minden megnyilvánulásán ki kell verődnie népének valamilyen súlyos problémája. Tegnap még a háborúk vére fertőzte gyökereit és a halál fojtogatta a dalt, népgyűlölködések és féktelen indulatok torzították el formáit és színeit. Aztán más megrázó életbajok jelentek meg és feketítették el szívét. Ma pedig elalélt gyermekünket emeli karjaira az erdélyi magyar művészet.

Tudjátok-e magyarok, hogy mit jelent ez? Ti, akik ültök a nézőtérben, a dícsőséges Jókai fantáziájának aranyhintáján, a Senki-szigetén ne feledjétek, hogy a hinta köteleit szegény, éhes, megdöböntő harcban álló „bagoly-diákok” fogják, akik agyontanult könyveken alszanak. Ha a világ boldogságának mérlegére csak egyetlen ilyen feldúlt diákszívet is vetünk, boldogtalanra és sötétre fordul tőle. Egyetlen ilyen szivecske gondjainak, töprengéseinek, jövőtelenségének sulya alatt leszakad és a csunya valóságba zuhan vissza még a Jókai aranyhintája is.

Mert ezeknek a betüvakított, kopártestű, megcsigázott gyermekeknek a számára nincsen több „hinta-palinta” — magasba lendülés, sugárban fürdő, világíjtó gondtalan kacagás, mert jaj, a játék elhagyta a gyermeket. Nem érnek rá. Régebben a könyvet asztalhoz láncolták dohos, sárga bibliotékákban, most a diák kezéhez van bilincselve. Még csak az hiányzik, hogy kora-koporsójukat se deszkából, hanem könyvekből építsék.

Ilyent nem látott kend Timár Mihály bátyám, — ha százszor is „Aranyember” kend — pedig sokat hányódott a világban. Ott a más világon jól tennék, ha összeülne. Jókai urammal s kifundálnának valami árkánymot, mert mi bizony hiába törjük rajta a fejünket. Hej csak valahogy cserben ne hagyná Jókai uramat a híres fantáziája, mert nagy a mi bajunk. Bizony nagyot változott a világ, sokkal gyorsabban, mint ahogy a színpadon szokott történni. Ott csak a festett falakat taszigálják, de a boszorkányos gyorsaság szégyelheti magát a valóság előtt, ahogyan bennünket lökdösnek az események. Pedig lám jelen esetben is látszólag csak annyi történt, hogy a diákok levették a „kakasülőről” és a színpadra állították, mire kiderült, hogy — kész a legnagyobb tragédia.

Sajnos, úgy felvitte diákok Isten a dolgozókat, hogy saját ölünkbe sirva kell rátnok néznünk.

A színházi kommuniké azt írja, hogy „az Aranyember előadásának érdekességét fo-

kozza, hogy a címszerepet Táray Ferenc fogja játszani.” Boesásson meg nekem Táray Ferenc és a szereplő művészek, ennek az előadásnak jelentőségét ők nem „fokozhatják”, mert hamég ezt is fokozni kell az erdélyi magyarság előtt és nem elég egyszerűen azt mondani, hogy gyermekeim — kész van ez az est, hanem a művészek nagy kvalitásával kell hívogatni az előadásra, ez a magyarság megérdemlé, hogy idejuttott.

Ugy érzem és így is van, hogy a hangsúly nem a darabon, nem is a művészekre hanem a diákokon van és ezért legyen áldott a gyermek nevében elindult erdélyi magyar művészet! Szébb stigmát nem is kaphatna. Legyen áldott

minden szó, mit javukért kimondanak, minden mozdulat, mit értük tesznek. Az előadás kezdetén a nézőtér elsötétedik, hogy csak az akció lássék, csak mi lássuk a mi diákunkat, de ő ne tekinthessen bele a nézőtérben ülők lelkének, gondolatainak forgatagába. Ettől lesz csak igazán sötét a nézőtér. Jöjjön kend azért Timár Mihály, — s ha nem adta utasításba Jókai ur, mikor belép a Senki-szigetének bokrai közé, emelje erős karjaira, mentse meg a gyermeket, a miénket, vigye hajójára, mert csak akkor lesz kend igazán áldott aranyember. Amíg ezt meg nem cselekszi, ezer lámpát gyújthatnak a nézőtérben, soha többet világos nem lesz fölöttünk a nézőtér.

Még csak annyit. Az erdélyi magyar művészet hétfőn este tartja eljegyzési ünnepségét a gyermekekkel. Mindenkit meghívunk, mindenki ott legyen.

Bizonyítékokkal vonul fel Genfben a kormány

Petrescu Comnen befejezte adatgyűjtő körútját a székely megyékben. Hivatalos közlés az adatgyűjtés eredményéről

— Az Ujság tudósítójától. —

(Bukarest.) Hivatalos körökből nyert értesülés szerint a kormány a Népszövetség szeptemberi ülészaka elé részletes memorandumot terjeszt, amelyben statisztikai adatokkal és okmányokkal fogja bizonyítani, hogy a kisebbségi kérdésekben Románia ellen elhangzott panaszok minden alapot nélkülöznek.

Az emlékirat a kisajátítások kérdésében azt kívánja bizonyítani, hogy jogsérelem nem történt. Statisztikai adatokat sorakoztat fel, hogy az erdélyi magyar mágnások birtokai közül jelentékeny részt az agrárreform megsértésével nem sajátítottak ki, éppen az állam türelmének bizonyítékául. Ezek a mágnások számos közönlévelet intéztek a kormányhoz, amelyeket az emlékirattal egyidejűleg publikálni is fognak. Statisztikai adatokkal fogják bizonyítani, hogy a magyar földmives nép a kisajátítás alkalmával ugyanolyan elbánásban részesült, mint a román.

A kulturális és egyházi üldözésre vonatkozó vádakat is erőteljes adatokkal igyekszik cáfolni a kormány. Bizonyítékokat hoz fel arra, hogy a román állam a kisebbségi és felekezeti iskolák és egyházak fenntartására kétszázszor nagyobb összeget fordít, mint annak idején a magyar állam fordított a román iskolák segélyezésére. Románia a hivatalos statisztika szerint Erdélyben több mint háromszáz kisebbségi iskolát tart fenn. Az emlékirat ismertetni fogja továbbá, hogy milyen szabadságot élvez Romániában a kisebbségi sajtó, a közoktatás és a vallási propaganda. Ennek illusztrálására az itteni magyar sajtó cikkei fogják mellékelni.

A vonatkozó okmányok már össze vannak gyűjtve és most rendezzi a kormány által megbízott Petrescu Comnen berni követ az egész anyagot sajtó alá.

Megírta az Ujság, hogy Petrescu Comnen az adatok összegyűjtése végett egy erdélyi körutat tett. Marosvásárhelyi látogatásáról nemrég adtunk hírt. Innen a követ Parajdra, Székelyudvarhelyre és Gyergyószentmiklóstra utazott. Erdélyi körútját Borszákon végezte be, ahonnan holnap tér vissza a fővárosba.

Petrescu Comnen körútjáról hivatalos jelentések számolnak be és ezek szerint a székely lakosság mindenütt a román állam iránti lojalitásának adott kifejezést. Külön kiemelendőnek tartják, hogy Csikvármegye lakossága lelkes tüntetést rendezett az alkalommal Handrea

csikvármegyei prefektus mellett, aki néhány hónapos működése alatt az egész megye szeretetét megnyerte.

A kormánykörökből származó és propaganda célt szolgáló közlemény természetesen minden eszközt igyekszik felhasználni, hogy a kormány ténykedéseit és a kisebbségi helyzetet a lehető legjobb színben tüntesse fel. Az emlékirat adataira csak akkor lehetne a valóságnak megfelelő és méltó cáfolatot megadni, hogyha ezek az adatok ismereteseek volnának. A kommuniké közlései annyira magukon viselik az egyoldalú beállítást, hogy Erdélyben, ahol a kisebbségek naponta tapasztalják a kormány állításainak éppen az ellenkezőjét, helyesbítésre szükség sincsen.

A kisantant sajtókonferenciája Színájában

Augusztus 15-én lesz Színájában a kisantant állandó sajtószervezeteinek konferenciája. A konferencián azok a szindikátusok vesznek részt, amelyek annak idején Prágában együttesen tartották el ennek a konferenciának a megtartását. A csehszlovák hírlapírók szövetsége, a csehnémet újságíró szindikátus, a bukaresti újságírók szövetsége, az országos román sajtóegyesület, a bukaresti hívtasos újságírók szindikátusa, az Erdélyi és Bánáti Kisebbségi Újságírószervezet és az Erdélyi Román Újságírószindikátus. Ezekhez csatlakozott még a jugoszláv sajtószervezet, amelynek tagjai most tanulmányi kiránduláson vannak az Al-Dunán. Mindegyik szindikátus egy delegátussal képviselteti magát a konferencián, de a hivatalos delegátusokon kívül már eddig is számos újságíró jelentkezett a konferencián való nem hivatalos részvételre. A konferencia tagjai augusztus 13. és 14-én Bukarestben előértekeztet tartanak és 14-én este Színájában fogadják a cseh és jugoszláv vendégeket. A konferencia programja többek között a kölcsönös vasuti és vízumkedvezmények, a kollektív-szerződések és sajtóegyezmények kicserélése, tanulmányi kirándulások szervezése és más, a kisantant államainak újságíróit közösen érdeklő kérdések szerepelnek. Utána a kormány képviselője, valószínűleg Duca külügyminiszter fogadja a delegátusokat.

A földmivelő népről is gondoskodják a kormány

Bárdos Péter gazdaprogramja az aradi gyűlésen

Tegnap számunkban általános ismertetést adtunk Erdély és a Bánság gazdáinak aradi nagygyűléséről s megemlégtük azt a nagy hatást, amit ez alkalommal Bárdos Péternek az előadása kellett. Ma módunkban van, hogy a gyakorlati értékű előadást teljes terjedelmében közöljük.

Ha valaki Olaszországban utazik s betekint valamelyik szegény földműves embernek a házába, mindent lát egy képet, amelyen egy látra van festve és a látra állnak különböző rendű és rangú emberek. A látra legfelsőbb fokán áll egy király azon föltérassal; hogy: „*aki mindenkinek parancsol*”, azután áll egy püspök azon föltérassal, hogy: „*aki mindenkinek áldást oszt*”. A látra legalsó fokán áll egy földműves azon föltérassal, hogy: „*aki az egész világot táplálja*”, ott is hátán egy tele zsákkal, melynek sulya alatt meggöndböd és nyugtja kezét föl a magasba, de a magából nem nyúl ki feje egy segítő kéz sem, amely bár egy fokkal feljebb segít. Ez Uram egy nagyon is megérthető példázat, amelyből azt tanulhatjuk meg, hogy tulajdonképpen a földműves az emberiség fenn-tartó ereje s mégis a világ egyetemének ez az osztálya a legelhanyagottabb. Pedig főleg képviselő-választások alkalmával, ennek az osztálynak van a legtöbb pártfogója, jóakarója, látogatója, aki a földműves szeretetének a megszerzésében utazik és ígér esőt, meleget, adóelengedést, szóval mindent, ami a földművelőt boldoggá, gond nélkülűvé teszi. De ha egyszer megkapta azt a bizonyos voksot, bizony az újainkon megszámlálhatjuk, aki azután gondolt arra, hogy a földművesek érdekében valamit cselekedjék is.

Pedig mi csakis a törvényhozástól várjuk, hogy megvédje érdekeinket. A földművelő nép azt meg is érdemelné, hogy melegen foglalkozzék a törvényhozás érdekeivel, mivel amelyik ország vezetősége a földműves osztályra épít, az sziklára épít, mert két meg nem fizethető értéke van egy országnak, a föld és a földműves.

Ha a földművesnek pénze van

Azért vegye figyelembe a kormány azt, hogy mikor a földműves osztályt menti meg az elbukástól, akkor az országot mentette meg.

Egy jó termés az országra megújodást, míg egy rossz termés gutaütést jelent, s a jó termést pedig az időjárás viszonyok betudásával csak úgy közelíthetjük ha szorgalommal, gazdasági képzettséggel feltárni bírjuk azokat a hatalmas erőforrásokat, melyek szántó-földünk göröngyei alatt elrejtve vannak.

De hiábavalónak bizonyul szorgalmunk, ha az ország törvényhozói nem segítenek olyan okos, hasznos törvények hozásával, amelyek a földműves osztály terményeinek értékesítését elősegítik.

Ha a földművesnek van pénze, akkor van mindenkinek és azok vagyonszerzésével javul minden üzlet, mert ő a pénzével építet, vesz ruhát, csizmát, kallapot, gazdasági eszközöket, szóval az ő vásárlóképességével vagyonszerző minden iparos, gyáros, kereskedő és az ő pénztelensége a többi osztályok boldogulásának és előmenetelének is útját vágja.

Fájdalom, ma a földművesnek nincsen pénze s ezt a pénztelenséget éri is a társadalomnak minden osztálya, sőt még a bankok is, mert a világháború előtt a bankok még sokszor tulboldogították a kis embereket kölcsönökkel, sőt még szinte fogták a földműves embert, hogy bankjuknál betáblázhassák, versenyeztek, hogy melyik adhatja olcsóbban a kölcsönt. Ma földhitel — mondhatni — nincsen. A 40—48 százalékos hitelt pedig a földművelés nem bírja el.

Olcsó hitel és szabad gyűlekezési jog

A befektetésekre szüksége van egy a redukált területen termelő gazdának, a termelés nagyobb arányu fokozásához, valamint a földreform útján földhöz jutott gazdának is. Mert ha a kormány nem gondoskodik arról, hogy a gazdákat olcsó, legalább 6 százalékos kölcsönrel lássa el, akkor hiába való a földreform, mert ez így befektetések hiányában legfeljebb ott használ, ahol a községetek endőhöz vagy legelőhöz juttatta.

Azért az állam vezetőknek elsősorban arra kell törekedniük, hogy a földművelő népnek mindenkor megfelelő összegű *olcsó hitelt* biztosítsanak, mely által megmenekül a uszórától.

Szabaddá kell tenni a gyűlekezési jogot. De különösen szabaddá kell tenni a gazdákori gyűlések tartását a községekben. Mert ma korlátozva vagyunk érdekeink védelmében, s a feladatok oktatásában, a szakismertek terjesztésében, nem a sem alsó, sem közép, sem felsőfokú gazdasági iskolánk nincs egyse, amelyekben gyermekeinket az *okszertü mező-gazdálkodásra* taníthatnók,

Lássuk, hogy állunk a földművesek adójával? A földműves a kataszteri jövedelemnek 12 százalékát fizeti adóba. Ez egymagában is sok, de emellé még annyi a garnitúra és annyi pótlás jön különféle címen, annyi külön illeték minden adósvétel vagy megmozdulás alkalmával, hogy mikor összeszámoljuk, elszomorkodik tőle az ember. Például ha valahogy hozzájut egy borjuhoz vagy egy malachoz és azt piacra viszi, a cédula csinálás, vásárvám, átírás, forgalmi adó, statisztikai bélyeg, okmánybélyeg, segélybélyeg, internatusi segély s még Isten tudja mi címenek a borju árának egy negyed részét kell elfizetni. Már ez magába egy óriási adó egy szegény embernek.

Ha egy pár jármos ökre kívántul s valahogy kijavíthatja s így viszi piacra, egy pár ökrénél még ma is 12.000 lej kivételi illetéket és 50 százalék vasúti fuvar és kezelési díj különbözetet kell fizessen a gazda. Igaz, hogy a valóságban ezeket a díjakat a vevő fizeti, de ő az eladótól annyival olcsóbban vásárolja meg, szóval ezeket a költségeket is a földműves fizeti meg. Én nem részletezem itt most azt, hogy mennyibe kerül egy pár hat éves ökrének a nevelése-tartása, mert az már nagyon sokszor meg volt részletesen írva az „Erdélyi Gazda”-ban, másfelől ezt magyarázat nélkül is tudja minden gazdaember.

Rendeletek is belearatnak a buzába

Ezenfelül a jószág neveléssel és értékesítéssel épügy ilyen viassz helyzetben vagyunk, mint a többi terményeink értékesítésével. Ugyanis már az aratás előtt rendszerint kibocsátanak egy rendeletet, melyben a terményeink árát nyersen vagy feldolgozatlan állapotban maximálják. Ez a maximális vagy direkt törvény, vagy indirekt kivételi vámkon formájában. A tavalyi egészségtelenül alacsonyra szorított buzaárak világgparitási fölé emelkedtek. Ma tavalyi állapot megismétlődése előtt állunk és azt látjuk, hogy a kivételi vámkon mellett a nagymalmok is az árak leszorítására törekednek a vásárlások beszüntetése által.

A gyáros az ő terményeinek piaci árát maga állapítja meg, felszámítva a feldolgozott nyers termény árát, munkásai díját, üzemi költségeit, a befektetett tőkének a kamatját és ehhez tőti hozzá a 30 százalékos nyereséget s ha esetleg a túltermelés folytán felesleges van, vagy a pénztelenség folytán üzleti pangás állana be, akkor redukálja üzemet, elbocsát a munkásaitól. A földműves terményei mennyiségének és minőségének előállítását az ő szorgalmas munkáján és takarékoságán felül a természeti erők, az időjárás irányítják. Ha a deficitell végződő év után a földműves is redukálna vagy „leépítené” üzemet, azt bizony az egész országban mindenki megérezné.

Tartson össze román, magyar, német földműves

A gyárosok szervezetbe vannak tömörülve s ha valami sérelmük van, elintézik a kormánnyal dolgukat.

A gyári munkások, kisebb iparosok szervezetük vezetőivel szintén orvosolhatják bajukat, sérelmüket, csak egyedül a földműves osztály áll szervezetlenül, magára hagyottan, mert ennek a falvakban szétszórtnak és nem városokban egytömögben, lakó gazda osztálynak légnéhezzebb a csoportosulása.

Kedves Földművestársaim! Ha voltak és vannak még okok, amelyek elválasztották a földműves osztályt érzelmben és amelyek gátolták az összetartásban, a megértésben, azok már egy kis jó akarattal megszüntethetők. De volt és van egy örökre elválasztó hatalmú kapocs, amely mindnyájunkat egygyé forraszt s ez a földünk rajongó szeretete, azon földünk szeretete, amelyik ma bölcsőnk és holnap a srunk lehet. S ha a földműves egész életével hozzá van kötve a földhöz s képes ezt megvédelmezni ha kell akár életével és vérével. S ha a veszedelemben a földünk, a tűzhegyünk, a házunk védelmében egyöntetien tudunk eljárni, akkor vajjon miért nem tudunk összetartani és egyek lenni a kölcsönös előmenetelünk és megélhetésünket előmozdító törekvéseink keresztülvitelében.

Mi magyar földművesek, összetartásra hívjuk földműves osztályunkat, nem azért, hogy mi külön nemzetiségi politikát csináljunk, hanem azért, hogy egymást megértve küzdjünk emberi jogainkért és elsősorban megélhetésünkért. Nekünk mint földműveseknek érdekeink, bajaink orvoslandó sebeink egyek és ugyanazok az ország minden nemzetiségű földművesének az érdekeivel. Különböznék én arra kérem földműves társaimat, hogy mi ne csináljunk külön pártpolitikát, hanem mindig és mindenben azt a pártot, azt a kormányt támogassuk, amelyikről látjuk, hogy a mi érdekeinket elősegíti. Igyekezzünk, hogy jogainkat belátásunk szerint érvényesítsük, mert ha mi földművesek, románok, magyarok, szászok, németek stb.

közös érdekeink védelmében összetartunk, akkor minden kormány komolyan kell szóba álljon velünk, mert összetartásunkban rejlik erőnkön megtörök bármelyik erős kormánynak a hatalma.

Azért most hozzátok fordulunk bármely más nemzetiségű földművesek vagytok, de akik a hazának fiai vagytok, hogy fogadjátok el a mi barátai, testvéri jobbnakat és jöjjetek velünk és kérjük s ha kell követeljünk a mezőgazdaság ezer sebből vérző testére a kormánnytól a gyors és hathatós orvosságot.

Fájdalom, hogy az Ur Isten a csapásai által mutatta meg azt, hogy ő nem tesz különbséget sem nyelvi, sem vallási, sem születési fokozatok szerint az emberek közt, mert az ez évi sok vidéken lesújtó, végetes csapást okozó árvíz, jégeső nem állott meg sem román, sem a szász, sem a német vagy magyar ember határmezsgyéjén, nem kímélte meg egy nemzetiségűnek sem a hintokát, hanem egyenlően sújtotta az utjában kerülő gazdákat és ha az Isten súlytató csapásait mint szomszédok együttesen, egymást vigasztalva, türelmesen kell elviseljük, vajjon nem tudnánk-e jólétünket együttesen összetartással, megértéssel megteremtteni?

Próbáljuk meg!

De hogy célunkat elérhesstük vagy valami sikert tudunk mutatni, első sorban az állam vezetőitől kell egy kis jóakartot tapasztalnunk, mert miként felülről jön a napsütés, fentről jön az áldást hozó eső, úgy fentről várjuk mi is a segítséget.

Határozati javaslat

Ezekután a következő határozati javaslatot van szerencsém előterjeszteni.

Mondja ki a nagygyűlés, hogy:

1. *felir a kormányhoz az állandó és olcsó mezőgazdasági hitel biztosítása érdekében; továbbá a termény és termékek árak közvetlenül vagy közvetett módon való maximálásának végleges beszüntetése végett; azután az állattartási díjak és járulékaiknak leszállításáért.*

2. *Kéri a földreform mielőbbi befejezését.*

3. *Kéri a gyűlekezési jog korlátozásának megszüntetését s a gazdákörök alakításának megkönnyítését.*

4. *Kéri a magyar nyelvű mezőgazdasági szakoktatás megszervezését.*

5. *Kéri az iskolaépítési és jennitási költségeknek az állam által való viselését.*

6. *Kéri a törvényeknek és rendeleteknek a kisebbségek nyelvén való kiadását.*

7. *Kéri a munkaszünetről szóló törvénynek a szorgos gazdasági munkák idejére való felfüggesztését.*

8. *Kéri az állattartási állások betöltését és állati védő és oltóanyagok külföldről való behozatalának engedélyezését.*

9. *Kéri a duvadak kártételeinek meggátolása céljából a fegyverviselési jog engedélyezését.*

10. *Kéri a hadikárokk és hadikölcsönök visszafizetését.*

Bizza meg a nagygyűlés az elnökséget, hogy ezeket a kívánalmakat, mint a földműves osztály legidősebb szükségleteinek a kifejezését a legközelebbi időn belül terjessze a kormány elé.

Ki kell emelnünk, hogy a gazdaggyűlésen román, német és magyar gazdák együtt voltak jelen az előadók is mindhárom nyelven folytak. Bárdos Péter fejtegetéseit és határozati javaslatát a gyűlés egész közönsége osztatlan tetszéssel tette magáévá.

Hevesen támadják az angol kormányt

(London.) Az angol alsóház és a felsőház is csütörtöki üléseiken tárgyalták a bányák állami támogatására vonatkozó törvényjavaslatot. Baldwin hatalmas beszédben védelmezte meg a konzervatív felfogást. Mindegyik kormány megvizsgálta ezt az ügyet, — mondotta — erélyes megoldáshoz azonban nem mert kezdeni egy sem. A sajtó és a pártok éles kritikája egyáltalában nem lepott meg, gondolja meg azonban minden támadó, hogy sokkal könnyebb dolog harcolni, mint megőrizni a békét. Öszintén kijelenthetem, minden erőmről szükségem volt, hogy Anglia gazdasági életét a katasztrófától megóvjam.

A miniszterelnök után Macdonald, a munkáskormány volt elnöke emelkedett szólásra. Szerinte Baldwin kijelentései a helyzet lényegét egyáltalában nem tisztázzák. Kifogásolta, hogy a kormány megszakította a tárgyalásokat. Ez a krízis tulajdonképpen oka. Téved a kormány, amikor azt hiszi, hogy tízmillió fonttal segíthet egy ilyen nagy problémán, hiszen szakértők becslése alapján 287 millió fontra volna szükség.

Selyemcsempésző bünszövetkezetet leplezték le Szatmáron

Hárommillió értékű selymet hoztak át eddig Csehszából. A szövetkezet tagjait letartóztatták

(Szatmár.) Még eddig is milliókra rugó csempész-bűnügynek bonyolult szálat bogyozza a szatmári és halmi rendőrség, valamint az illetékes vámközegek. A csempészség a nyomozás eddig felmutatott adatai szerint méreteiben többszörösen felülmúlja az utóbbi esztendőkhöz hasonló bűncselekményeit. A főbűnösök már az igazságszolgáltatás kezében vannak s a rendőrség további tevékenysége oda irányul, hogy a bűntársak személyeit megállapítsa. Több város rendőrségét foglalkoztatja a nagyszabású csempészség bűnügye, mivel kizártnak tartják, hogy a nagymennyiségű csempészett árut kizárólag Szatmáron értékesítették volna.

A halmi vámhivatal névtelen feljelentésre indította meg a nyomozást, amelybe bevonták a szatmári rendőrséget is, melynek két titkosrendőre utazott le Halmiba terepszemlére. A detektívek nyomozó munkája csakhamar szenzációs eredményekre vezetett: megállapították, hogy

a határrendőrség egyes tagjainak tudtával

szekérszámra jött át a csempészett áru a román-magyar határon. A két detektív titokban elkísérte a szekert Halmiból Szatmárra, hogy a csempészeket és az orgazdákat tettenkapják. A szekér gyanútlanul haladt Szatmár felé, ahol Breier Ignác kereszmáros udvarába tért be. A detektívek még mindig nem adtak életjelt magukról, hanem megfigyelték, amikor meg-

jelentek Jeremiás halmi és Lebovics szatmári kereskedők, akik a kocsin levő csomagokat lerakták a kereszmáros e célra berendezett borospincéjébe. Ekkor előlépett a két detektív is, a két kereskedőt letartóztatták, a csomagokat a csempészekkel visszarakták a szekérre és a szigancára hajtották. A csomagok kibontásánál mintegy

hárommillió lej értékű selyemharisnya és egyéb selyemáru került elő.

A csempészség már hosszabb ideje folyik s így több millió lejre rug csak az az összeg, amellyel a vámhatalóságok kijátszásával az államot megkárosították.

A nyomozást most abban az irányban folytatják, hogy kik Jeremiásnak a többi bűntársai, mert a csempészett árukkal egész Erdélyt elárasztották. A két letartóztatott kereskedő a vallás folyamán beismerte, hogy több kereskedő megrendelésére szállították a csempészett selyemáru Szatmárra, bűntársaik neveit azonban nem voltak hajlandók eddig elárulni. A rendőrség köréből kapott megbízható információk szerint azonban még

a hét folyamán szenzációs letartóztatások várhatók

s a szatmári rendőrség több erdélyi városba küldött távirati elfogató parancsot a csempészek bűntársaik ellen.

Hetvennégy magyar középirtokost elvi döntéssel mentett meg a semmitőszék a feldarabolástól

Az Altruista Bank által segélyezett birtokokat csak teljes értékben lehet kisajátítani

— Az Ujság tudósítójától. —

Tudvalevőleg az agrárreform nevű törvényt a törvényhozás azért hívta életre, hogy földhöz juttassa a földnélküli embereket. Ez volt a cél, de a végrehajtás során ez majdnem elsikkadt, mert nem az volt a fontos, hogy a földet szétosszák, hanem hogy régi tulajdonosaitól elvegyék. Ez utóbbi feladatot aztán olyan tökéletességgel hajtották végre, hogy még a telepesek földet is kisajátították, ahelyett, hogy újabb területekkel gyarapították volna ezeket a kisgazdaságokat. A nagybirtokok szétadarabolása még csak menthető lett volna valahogy, de már a telepesek tönkretétele olyan nagy felháborodást keltett, hogy ennek hangja a Népszövetség elé is eljutott.

A telepesekkel egy sorsra voltak ítélve azok az erdélyi és bánági középirtokosok, akik annak idején a magyar államtól az ugynevezett Altruista Bank útján kedvezményes kölcsönöket vettek igénybe. A háború előtti években Erdélyben és a Bánágban mintegy 74 földbirtokos vett igénybe ilyen kedvezményes kölcsönt, akik, pár kivételtől eltekintve, időközben a kölcsönt utolsó fillérig ki is fizették. Jött azonban az agrárreform és ennek egy veszedelmes paragrafusa kimondta, hogy azok a földbirtokok, amelyek a magyar államtól valamilyen kedvezményben részesültek, kisajátíthatók. Növelte ezt a veszedelmet az a körülmény is, hogy bár a kölcsön ki volt fizetve, a közbejött háború és forradalom zavarai miatt a telekkönyvileg feljegyzett zálog, illetve elővásárlási jog nem volt törölve. Az agrártörvény vonatkozó szakaszának tulságos szigorú alkalmazása következtében bekövetkezett az a helyzet, hogy a magyar kormány jogutóda, a román kincstár nem véve figyelembe, hogy a kölcsönöket már visszafizették, minden előkészületet megtett a földbirtokok kisajátítására.

A kolozsvári kincstári ügyszség mielőtt akcióját megkezdte volna, egy kísérleti bal-lont engedett fel. Próbaképpen keresetet indított egy ilyen kedvezményes kölcsönt igénybevevő földbirtokos ellen. Első és második fórumon a földbirtokos volt a nyertes. A kincstár keresetét elutasították, de már a semmitőszék más álláspontra helyezkedett és kimondta, hogy a kincstárnak az előző impérium által kedvezményezett birtokokat joga van kisajátítani. Elképzelhető annak a hetvenhárom föld-

birtokosnak elkeseredése és kétségbeesése, akikre hasonló sors várt volna. A kolozsvári kincstári ügyszség sietve beadta keresetét ez ellen a hetvenhárom földbirtokos ellen is, akiket eddig nem zavart. A keresetek tehát elkészültek, csak hogy valahol valami hiba történt. A semmitőszék kimondta, hogy a birtok kisajátítható ugyan, de a kisajátítási összeg megállapítását a törvényszékekre bízta. És ezzel a határozatával el is hártotta a végzetet a fenyegetett földbirtokosok feje felől.

A törvényszékek ugyanis az egész ország területén arra az álláspontra helyezkedtek, hogy nem kisajátításról, hanem voltaképpen visszavásárlásról van szó s így a 74 erdélyi közép-birtokot forgalmi értékben, illetve valorizáltan kell kifizetni: annyit jelent ez, hogy a kedvezményben részesült földbirtokosokat — ha ezek után erre egyáltalán sor kerülhet — a békebeli érték aranyparitásának megfelelő árban lehet csak kisajátítani. A törvényszékek ki is küldték a szakértőket, hogy az esetleg kisajátítás alá kerülő ingatlanok értékét megállapítsák. Tekintve azonban, hogy a kincstár most és talán évekig nem lesz abban a helyzetben, hogy milliárdos birtokokat vásároljon s ha igen, a földnélküli parasztnak nem lesz pénze arra, hogy az államtól megvegye, egyelőre elmúlt a veszély a 74 veszendőbe indult birtok felől.

Eladó

1 drb. kombinált malomhenger, csiszoló és rovátkológép.

1 drb. hengerrovátkológép mindkettő Ganz-gyártmányu,

1 drb. kombinált Seck-gyártmányu hengercsiszoló és rovátkológép

Klug István

gépgyár és malomépítész, Timişoara II. Trei Crai 22.

Telefon 1—72.

Székely butorművészet az aradi mintavásáron

Az Ujság kiküldött munkatársától

Az aradi mintavásár gazdag sokadalmából is kiemelkedik a butoriparosok pavillonja. Ez a nemes iparág olyan színvonalat demonstrál itt ország-világ előtt, amelyre büszke lehet Erdély és amely bármelyik nyugati vásáron is megállanának a helyét. A nagy változatosság, szebbnél-szebb szobaberekendezések a külföldön ma divatos stílusokat és izlésirányokat képviselik: nehez barokk, finom ampir, játékos rokokó, gazdag faragás, hajlított vonalak uralkodnak általában. A tervezés stílusos, a kivitel finom. Előkelő, jólszabott, izléses középeurópai butorok ezek mind, amit adnak, az határozottan művészi és európai nivó. Ami azonban a sok szép között külön megüti a szemet és megállásra, gondolkodásra kényszeríti az embert, az a speciális erdélyi, sőt külön székely művészi akarás új életretört megnyilatkozása abban a sarokteremben, ahol Vigh István marosvásárhelyi asztalosmester állította ki a maga faragott butorait.

A mester Rustica névvel jelöli azt a stílus-törékvést, mely ezeket a butorokat művészi egységbe foglalja. És valóban valami ősi maszszivitást, az anyag és szerkezet összehangolása által elért monumentalitás súlyát érezzük meg önkéntelenül, belemagyarázás nélkül ezekben a butorokban. A tervező művészekben: Jeddy Sándorban, Gulyás Károlyban Vigh mester megkapta azokat a munkatársait, akik az ő székely akarásának életrekelését a halott anyagból lehetővé tették. Nálunk ritka dolog volt régtől óta, hogy tervező és iparos egy találják meg egymást, hogy abból megszülethessék az, ami pedig nyugaton rendes és természetes dolog: valami új, egyéni megnyilatkozása a művészi munkának, tehát komoly előrelépés: eredmény. És érdekes, hogy körülbelül 15—20 évvel ezelőtt ugyancsak Marosvásárhelyen találta egymásra Vigh Ede, a tervező és a székely butoripar. Nagy eredmény volt az akkor, de sajnos, Vighot nem kötötte ide a föld és az otthon; neki Erdély és Vásárhely nem volt hazája és nem lett hazája, legfőképpen csak művészi látásának új fényforrása, szépségkutató munkájának gazdag találóhelye. Vigh elment és hosszú ideig nem akadt egymásra művész és iparos Erdély földjén művészi törekvés közös megvalósítására.

Jeddy Sándornak, a székely fiúnak kellett hazajönnie szülőföldjére, hogy ez a mai eredmény megszülethessék. Persze, nem olyan könnyen és nem hamar sikerült ez. Évekig kellett dolgoznia magát megtagadva, akaratát magába fojtva, alkudva és megalkudva, amíg végre az asztalosmester és a tervező-művész találkozhatott egy közös művészi munka megvalósításának akaratában.

Jeddy Sándor különösen a konstrukcióban erős. Nehéz, tömör butorain nem a diszítéssel, de a szerkezet stilizált kiemeléssel, a szerkezet és anyag összehangolásával igyekezik az ősi székely népi szellemet modern formában művészi-leg kifejezni. Az anyagot nem forgatja ki a maga mivoltából, a komoly tölgyfa anyagát csak nemesíti az egyszerű kezelése és súlyosítja a fekete pác. Nem rendeli alá a formának az anyagot, de az anyaghoz alkalmazkodik a forma, mely mindig szerkezeti és csak másodsorban diszít.

Gulyás Károly, a másik tervező, ellentéte Jeddynek. Neki a forma a fő, melyeket megszokott régi szerkezetekre alkalmaz. Stilizált állatalakjai: bakkok, oroszlánok és más mese-szörnyek emlékeztetnek a perzsa szobrászat alkotásaira, melyeket aztán Vigh mester anyag-érzése szerencsésen alkalmazott fára és igyekezett a butorszerkezettel egységesíteni. Maga Vigh mester is tervez bufort, de a keze alatt növekedő inasgyereknek is figyelemreméltó terei vannak.

Ime, így ismerte fel a székely iparos a székely iparművésszel való harmonikus összedolgozás szükségét. Felismerte, hogy csak így emelkedhet ki az ő iparos-munkája az átlag-termésből és lehet belőle igazán művészi, maradandó alkotás. Ez a kiállítás ennek az okos és természetes elgondolások beigazolása. Mert ez nem egyszerű ipari siker, de művészi eredmény.

(szj.)

UJSÁG

Condescu ur megjelent a strandon

Pár hónappal ezelőtt az egész ország sajgója sűrűn emlegette Condescunak, a kolozsvári üzletvezetőség sikkasztójának nevét. Condescu ur a CFR-től, amelynek szolgálatában állott, több százezer lejt sikkasztott el s miután látta, hogy tagadásával nem ér célt, elmebajzt szimulált. Mindez azonban mítsem használt. Az ideggyógyászokat nem lehetett lóvá tenni s így az eleganciájáról és szemtelenségéről közismert Condescu nem kerülhette el sorsát: a vádlottak padjára került. Bűnösségét úgy a törvényszék, mint az ítélőtábla megállapította és ezután bevonult a fogházba, ahol nagy ambícióval a könyvkötő mesterség megtanulásához látott hozzá.

A jó módhoz, zsurokhoz, autózáshoz s általában a nagylábon való élethez hozzászokott sikkasztónak nem izlett a börtön kosztja s bár valószínűleg ott is kiváltságos elbánásban volt része, mégis kivágyott a szabad levegőre. És úgy látszik, fohászait meghallgatták az égiek, illetőleg az igazságügyminiszter, mert egy napon parancs érkezett a kolozsvári ügyészséghez, hogy a börtönben levő sikkasztót engedjék szabadon.

Beteg a szegény ember — így gondolták Bukarestben — nő meg bekövetkezett az igazságügyi szünet, jó lesz ha egy pár hónapig kiengedik üdülni. Így is történt. Condescu, akár csak a feladatukat lelkiismeretesen és hiven végző tisztviselők, három hónapi szabadságot kapott. Egy napon bucsut mondott a fogháznak, felvette élesre vasalt nadrágját, smára borotválkozott, kis rizsport hintett az arcára s azután, mintha mi sem történt volna, kivonult az utcára. Mosolygott ismerőseire s úgy viselkedett, mintha vele valami vérlázító méltatlanság esett volna meg.

Condescu, amíg hüvösre nem került, igen intenzív társaséletet élt s ezzel a szokásával most sem akart szakítani. Kivonult tehát a strandra s ott hol a Szamos hűs hullámaiban, hol pedig a forró homokban próbált a börtön szenvedéseire feledést keresni. Történetesen mikor Condescu a strandon üdült, kiment oda a törvényszéknek az a bírása is, aki részt vett a Condescu bűnösségét megállapító bírói tanácsban is. Ez a bíró, természetesen mit sem tudva arról, hogy valami magas protekció révén üdülő szabadságot kapott, nagyon meglepődött, mikor az egyik hölgyel flörtölő Condescut megpillantotta. Felöltözött, a legközelebbi telefonállomáshoz ment s jelentette az ügyészségi fogháznak, hogy Condescu megszökött és a strandon tartózkodik.

— Tévedés! — volt rá a meglepő válasz. — Condescu ur nem szökött meg, hanem az igazságügyminiszter adott neki szabadságot.

Ez az eset megtörtént s még csak annyit tehetünk hozzá, hogy azóta a bíró nem megy ki a strandra. Nem akarja kitenni magát annak, hogy Condescu őt, mint régi ismerőst barátságosan üdvözlje.

Különben Condescu egyáltalán nem érzi magán az igazságszolgáltatás bélyegét. Van bátorsága ahhoz, hogy felmenjen hivatalába s ott járandóságait követelje. Először megmosolyogták s mikor tovább okvetetlenkedett, ajtót mutattak neki. Erre fenyegetőzni kezdett, hogy ő majd beperli az államot. Ez Condescu.

Ugyanabban a fogházban pedig, ahonnan Condescut nyári szabadságra engedték, talán a szomszédos cellában egy négygyermekes vasuti díjnok van bezárva, akit a nyomor kényszerített bűnre. Születésileg is terhelt, a fogházban állandóan epileptikus rohamok vesznek erőt rajta, már nem is ember, csak emberi roncs. Kicsiben csinálta azt, amit Condescu angróban, de ha elítélik, egy percre sem fog a napfényre kerülni. Híába, Condescu ur, már pedig aki ur, az a börtönben is ur...

— Leány-diák konferencia lesz Brassóban. Az erdélyi evangéliumi leány-diák szövetség Brassóban egy hétre terjedő konferenciát tart, melyen Erdély minden részéből testületileg vesznek részt a református leányegyletek. A konferencia vezetője Pilder Sándor püspökhelyettes és Juhász Albert nagyenyedi válla-

Husztagu rablóbanda kisiklatta és kifosztotta a dornavölgyi személyvonatot

A Wild West rablóbravurjait másolták le a dornavölgyi haramiák. Egy fékezőt agyonlőttek

— Az Ujság tudósítójától. —

A vasuti szerencsétlenségek terén Európa országai közül eddig Románia tartja a rekordot. Nem mulik el nap anélkül, hogy a CFR. központi vezérigazgatósága kisebb, vagy nagyobb vasuti balesetről ne adna számot. A vasuti balesetekről szóló jelentéseket ujabban a vasut ellen elkövetett merényletek tarkítják. Hol itt, hol ott támadják meg közúttal a vonatokat, néha aztán, változatosság okáért, sortűzzel is üdvözlők a Románián keresztül robogó expresszvonatokat. Ezek már nem is olyan feltűnő esetek, a közönség már alig figyel föl rajtuk. Az az eset azonban, ami tegnap Erdély bércei között történt, már példa nélkül áll s csak az amerikai pusztákban, ott is csak a vad nyugaton és évtizedekkel ezelőtt fordult elő, amikor a tollkoronás, festett arcú indiánok megtámadták és kirabolták a vonatokat.

Tegnap éjjel a vadregényes Dornavölgyében a hegyi pályán csendesen cammogott az Erdélyt Bukovinával összekötő, Dornavatra és Beszterce között közlekedő személyvonat. A Magura oldalán levő serpentinén a mozdonyvezető egyszer csak rémülten vette észre, hogy

a mozdony előtt pár méterrel a sínek jó darabon fel vannak szedve.

Alig volt annyi ideje, hogy a mozdonyt lefékezze, a kisiklást azonban már nem tudta megakadályozni, a vonat a töltésen futott tovább s egyszer csak megállt. Az utasok rémülten ugráltak ki a kocsikból, a mozdonyhoz akartak rohanni, hogy a váratlan megállás okát megtudják. A sötétben

alig tehettek csak pár lépést, mikor

a pályát környező bokrokból fegyverek csöve villant elő.

A következő pillanatban egész sereg bandita állott a homokba süllyedt vonat körül.

Szemtanuk állítása szerint a rablók körülbelül huszan voltak, mindnyájan állig fegyverezve s azután megkezdődött a rablás-fosztogatás. Az utasok a rémülettől megdermedve semmi ellenállást nem fejtettek ki. Hagyták, hogy a rablók zsebeiket kiürítsék, ékszereiket, értéktárgyaikat elvegyék. Az utasok kifosztása után a vonatra került a sor. Előbb a podgyáskocsit vizsgálták gondosan végig, ahonnan az értékesebb csomagokat emelték le. Mindezt a vasuti személyzet és az utazó közönség mozdulatlanul nézte végig. Ezután a postakocsi kifosztásához láttak hozzá, amelyben nagy értékeket sejtettek. Ez azonban nem ment olyan simán.

Egy fékező megpróbált ellentállani. Életével fizetett meg.

a rablók agyonlőttek. A postakocsi kifosztása után a zsákmánnyal dusan megrakodva zavaraltanul eltávoztak.

A közönség rémületéből csak most ocsudott fel. A vonatot visszavezették Dornavatrára, ahonnan mozdonyon csendőrrjáratok indultak a rablók üldözésére. A kisiklás helyén felkutatták a vidéket, a rablóknak persze már sehol, semmi nyoma nem volt. Ugy eltűntek, mintha a föld nyelte volna őket el.

— Az érettségire előkészítő tanfolyamoknak szabad működniük. A Kolozsváron időző Lepadatu vallásügyi miniszter az „Ujság” vezércikkre folytán figyelmessé lett az érettségi tanfolyamokat megakadályozó rendelethez. A miniszter csütörtök délután magához kéréte a kolozsvári iskolai főhatóságok vezetőit, akikkel az ügyről beható értekezést folytatott. Ez értekezés eredményeként lapunkat is felkérték annak közlésére, hogy az érettségi tanfolyamokra vonatkozó rendeletet az iskolák félreértették. Nincs szó olyan rendeletről, amelyik ezeket a tanfolyamokat megakadályozná, csak a tanfolyamokra való díjfizetéseket korlátozza egy régebbi rendelet, amit ujabban, ezen a nyáron is kiadtak. Szó se lehet arról, hogy az érettségire való készülés, tanfolyamait hosszadalmas engedélyezés alá akarnák vetni, mindössze bejelentést kell ezekről tenni s egyébként a meglevő engedélyes iskolák keretében, a képesített tanárikar vezetésével a tanfolyam teljesen szabad. A kolozsvári tanügyi hatóságok adtak ugyan ki rendeletet speciálisan az érettségi előkészítő tanfolyamra is, de ez a rendelet csak a tanfolyam jóakaratu elősegítésére szolgált, s Sem Valér tankerületi főigazgató a tanfolyam megtartását addig is kifejezetten megengedte, míg a miniszterrel ebben a tanévben a végleges engedélyezés megérkezhetik. Regmann volt tanügyi főinspektor is nyilatkozik és azt állítja, hogy az általa kibocsátott rendelet az érettségi tanfolyamokra nem vonatkozik.

— Az Ujság holnapi husz oldalas száma, mint mindig, ezúttal is szenzációja lesz Románia sajtóéletének. A nyolc oldalas főlap mellett ezúttal nyolc oldal képesmellékletet adunk, mely főként a hatalmas látogatottságnak örvendő aradi mintavásár bemutatásával foglalkozik. Erdélyi gazdasági életének olyan kimagasló eseménye ez a vásár és az erdélyi iparnak olyan teljesítményét prezentálja, mellyel az egész ország közönségének meg kell ismerkednie. Emellett igen természetesen a hét egyéb aktualitásait sem hanyagoltuk el. A szövetségmelléklet pedig Kós Károly illusztrált művészeti történeti tanulmányát, Benedek Marcell novelláját, Kibédi Sándor és Krúszelyi Erzsébet szép verseit hozza. Ezzel kapcsolatban közli kiadói hivatalunk, hogy a képes melléklethez szükséges jobbminőségű papír áremelkedésével járó terheknek egy igen csekély részét kénytelen s hónaptól kezdve az olvasóra áthárítani. Az Ujság vasárnap számai, eddig is négy oldalal adtak többet ugyanazért az árért, mint a többi erdélyi napilapok, minket azonban egyedül terhel a klisé- és fénykép-költségek jelentékeny többlete. Épp ezért el kellett határoznunk, hogy példányonként hat lejért adjuk ezeket a számokat és hisszük, hogy ezért a többletért kárpótolja az olvasót a bőséges melléklet. Előfizetőkinkre ez az áremelés nem vonatkozik.

— A szegény tanulókért. Az érettségi tanfolyamra jelentkezett hatvan diákok közül huszonöt szegény fiú. A tandíjat elengedjük nekik, de az enni- való pénzbe kerül és nincs miből megfizetniük. Kérem azokat, akik tehetik, segítsék meg e derék fiukat akár azzal, hogy a hat hétre ebédre és vacsorára lássák magukhoz, — a reggelit majd kirendeli a jó Isten — akár pénzbeli adománnyal. Egy tanuló érkezése a hat hétre 1200 lejbe kerül. A szíves jelentkezéseket a ref. kollégium igazgatójának címére kéri Kovács Dezső, kollégiumi igazgató, a tanfolyam vezetője.

— A gátaljai csendőrrés jó fogást csinált. Julius 31-én délután két órakor Herman Rudolf birdai lakos házában betörők jártak. Hat ezer lej értékű ruhaneműt loptak el és nyomtalanul eltűntek. Fantarescu George csendőrmesternek sikerült elfogni a tetteseket Poigai Joan, Déjla Joan és Benedic Stéfán személyében, akik a lopott holmival a kukoricásokban rejtőzködtek el. Átkísérték őket a temesvári ügyészségi fogházba.

* Dr. Biró gyógyszerész átköltözött a Piata Unirii 6. szám alól a Piata Unirii 4. szám alá (Mátyás kir. tér 4. sz.)

* Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy üzletemet Weaselényi-utca 3. szám alól Főter 18 sz. alá helyeztem át. Ioan Rat órák és ékszerész.

— Weisz Róza kosár- és kertibutor gyára Arad, Baritru-u. 25., nagy felünést keltett az aradi mintavásáron gyönyörű kiállítási tárgyaival. A látogató miniszterek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a gyártmányok kiváló minőségéről. A cég már eddig is nagyon sok megrendelést könyvelhet el.

T Á V I R A T

Princepele Carol mozgó
Cluj

Magyar Szinkör

Vasárnap, hétfőn, keden Kolozsváron leszünk. Alig várjuk, hogy megérkezhessünk. Kolozsvárt mindenkit üdvözlünk

Patt és Patachon

Érdekeltek tudomására hozzuk, hogy kedvező feltételek mellett

**hosszu lejáratu pénz-
kölcsonök** folyósítanak több esztendőre is — Feltételek meg tudhatók LLOYD KERESKEDELMI VÁLLALATNÁL, volt Széchenyi-tér 4., emelet. Ez ügyben érdeklődő ügyfeleinknek csakis 9—10 és 3—5 óra között szolgálunk felvilágosítással. Tel. 10-15.

KÖZGAZDASÁG

TŐZSDE

Vásárvénába tartozik Kolozsvár

Ujabb miniszteri rendelet a zárórak ügyében

A munkatügyi minisztérium újabb rendelettel szabályozza a zárórak kérdését. A rendelet Kolozsvár városát vásárvénába esőnek nyilvánítja s ennek megfelelően úgy intézkedik, hogy hétfőn és csütörtökön az üzletek délután egy és három óra között nyitva tarthatnak.

A munkatügyi minisztérium visszautasította a bodegátulajdonosoknak olyirányú intervencióját, hogy a záróra után üzleten kívüli fogyasztásra is árusítsanak élelmiszereket és italneműeket, sőt az eddigi rendszer kereteit még jobban megszüktíti és elrendeli, hogy a bodegák az egész nap folyamán csak

kis az üzletben való fogyasztásra szolgáltathatnak ki élelmiszereket és italokat.

A rendelet további intézkedései szerint a cukorkakereskedők (bonbonerie) gyümölcsöket nem árusíthatnak.

A fűszerkereskedésekre vonatkozólag úgy intézkedik a miniszter, hogy ezek az üzletek déli egy és három óra között épp úgy zárva tartandók, mint a többi üzletek. A fűszerkereskedések szombat esti záróját nyolc órában állapítja meg a rendelet.

A minisztérium rendelete már a kolozsvári munkatügyi felügyelőséghez is megérkezett.

Vasárnap nyílik meg Aradon a kisiparos-parlament

Vasárnap délelőtt nyílik meg Aradon az iparistűletek és iparos egyesűletek országos szövetségének égisze alatt az országos kisiparos-kongresszus. A kongresszus délelőtti napirendjén a kisiparosság szakmai és gazdasági kérdéseit felölölő előadások szerepelnek és előterjesztik a határozati javaslatot. Délután szakmai értekezleten vitatják meg a kisiparosság legégetőbb problémáit. A kongresszus második napján a kongresszus napirendjén szereplő kérdésekhez minden szakmából egy-egy előadó szól hozzá. A vita után a kisiparosság állásfoglalását és kívánalmait határozati javaslatokba tömörítik, melyek hivatva lesznek új irányt szabni a kisiparospolitikának.

Ujabb verzió az energia-törvény végrehajási utasításáról. Az energia-törvény végrehajási utasítását már két ízben átdolgozásban utasította vissza a minisztertanács. A végrehajási utasítás előkészítő bizottságoknak sok gondot adhat a megoldásnak oly módja, amely a törvény szellemét és alapvető törekvéseit is magában hordja s amellet ne helyezkedjék szembe a gazdasági élet legáltalánosabb kívánalmával. Hivatalos helyről nyert információk szerint most egy újabb összetételű bizottság foglalkozik a végrehajási utasítás harmadszori megszövegezésével. Beavatottak szerint azonban ez a tervezet is minden valószínűség szerint elődei sorsára fog jutni.

Elhalasztják a földművesek adótartozásainak a behajtását. A pénzügyminisztériumhoz az ország különböző vidékeiről számos panasz érkezett arról, hogy az adóhivatalok a legszigorubb eszközöket alkalmazzák a földművesek ellen adótartozásaik behajtása végett, miáltal a gazdák az adó kifizetése céljából féláron kénytelenek eladni gabonájukat. A pénzügyminiszter ennek az állapotnak a megszüntetésére távirati körrendeletet küldött az adóhivatalokhoz, amelyben úgy intézkedik, hogy a gazdáknak adjanak addig haladékot adótartozásaik kifizetésére, amíg terményeiket el nem adják. Abban a végső esetben, ha egyes gazdák nem mutatnának hajlandóságot adótartozásaik megfizetésére, az adóhivatal zár alá veheti a gazda terménykészletét mindaddig, amíg ennek eladásából adótartozásait ki nem fizeti.

Megkönnyítették a vámvizsgálatot. A román-magyar vámrevízió és a határrendőri ellenőrzés rendezésére csütörtökön egy román bizottság tárgyalta Kürtös határállomáson a magyar megbízottakkal. A két bizottság konstatálta, hogy a vámvizsgálat és a rendőri ellenőrzés tulsok időt vesz génybe, amely megnehezíti a nemzetközi vonatok menetrendszerű közlekedését is. Ennek elkerülése érdekében a bizottság abban állapodott meg, hogy ezután a román vám- és határrendőri közegek naponként külön szerelvényen Lökősházára mennek, ahonnan kezdődőleg már a vonaton fogják végrehajtani a vámvizsgálatot Kürtösig, vagy szükség esetén Aradig. A két bizottság között létrejött megegyezés egyelőre egy évi időtartamra szól.

Ujabb kedvezmények a romániai borexport számára. A lengyel kormány hivatalosan értesítette a román külügyminisztériumot, hogy a borimportra vonatkozó lengyel-francia konvenció életbe lépett. Ez a megegyezés jelentős esemény a romániai borkereskedelem számára is, mivel a román-lengyel kereskedelmi szerződés a legtöbb kedvezmény elvén alapul s ennek megfelelően a romániai borexportöröknek joguk van igénybe venni mindazokat a kedvezményeket, amelyeket a lengyel-francia megegyezés tartalmaz. A román-lengyel szerződés értelmében a Lengyelországba irányuló borexportunk száz vagonra van kontinentálva. A lengyel kereskedelmi kormány azonban elhatározta, hogy a kontingens-rendszertől eltekint és bármely mennyiségben megengedi a külföldi borok importálását.

Elsimult a román-német gazdasági ellentét. Bukaresti jelentés szerint A. Constantinescu földművelésügyi miniszter Párisban tanácskozást folytatott Hoesch német nagykövettel a román-német gazdasági bonyodalmak ügyében. Hireink szerint a tanácskozás kielégítő eredménnyel végződött. A földművelésügyi miniszter 29-én tér vissza Bukarestbe.

"FARMODONT"
FOGKRÉM

Zürichben a lej 262'50, Párisban 10'95.

Kolozsvári devizapiac irányzata szilárduló. A lej elérte 2'62 és zürichi jegyzését s így stabilizálása várható. Tegnap délután hat óráig a következő jegyzések történtek:

Zürich 37'55—37'65, Newyork 19275—19350, London 939—942, Páris 920—930, Prága 5'74—5'76, Bécs 27'10—27'30, Budapest 362—358, Milánó 7'10—7'12.

Bukaresti zárlat aug. 7-én. Deviza: Páris 9'08, Berlin —, London 931, Newyork 191—, Italia 700, Svájc 37'25, Bécs 27—, Prága 5'70. Valuta: Napoleon 740, márka 37, léva 1'35, török font 108, angol font 930, francia frank 970, sv. frank 37—, olasz lira 730, drachma 320, dinár 350, dollár 19150, lengyel marka 34—, osztr. kor. 28—, magyar kor. 27—, cseh korona 5'90.

Zürichi zárlat aug. 7-én. Berlin 122⁵/₈, Amsterdam 20695, Newyork 515—, London 2501—, Páris 2420—, Milánó 1870—, Prága 1520—, Budapest 7245, Belgrád 925—, Bukarest 26250, Varsó 95—, Bécs 7247.

Határozat és meghívó. Alulírt igazgatóság közhírré teszi, hogy mivel a f. évi július hó 19-ére kitűzött és meghirdetett rendkívüli közgyűlést elnapolni kénytelen volt, valamint a f. évi július hó 31-ére kitűzött és meghirdetett rendkívüli közgyűlés határozatképtelenné nyilvánult, 1925 augusztus hó 9-én d. e. 10 órakor válozatlan tárgysorozattal — tekintet nélkül a megjelentek számára — rendkívüli közgyűlést tűz ki, melyre a részvényeseket ezennel meghívja. A t. részvényesek felhivatnak, hogy részvényeiket a közgyűlés előtt a cluji Közhazsnu bank és Takarékpénztár r.-t.-nál letétbe helyezni sziveskedjenek. Cluj, 1925 aug. 5. Calcit R.-t. igazgatósága.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGELADÁS

LŐRINCZ & TÓTH

CÉGNEI

Fundatia Culturală „Principele Carol”
SZINKÖR-MOZGÓBAN

Augusztus 8-án, szombaton!

A nők ellenségei

Blasco Ibañez regénye után 10 felvonásos hatalmas dráma, főszerepben Lionell Barrymore és Alma Rubens. Az események a világháború alatt játszódnak, Orosz és Franciaországban. Káprázatos szép filmalkotás! Kiegészítő kép: „A világháború technikai csodái” színes felvétel.

Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap: Patti és Patachon.

100 LEJÉRT

1.500.000 LEJES KIS URADALOM

Utolsó alkalom, hogy a kis Schuller leány példájára, aki megnyerte a Sirocco-féle milliós villát, nem is 200, hanem 100 lejért anyagilag örökre boldoggá lehessünk.

Az új és végleges határnap bár folyó év október 5, de a közönség készségétől függ, hogy előbb is megtartsuk. Ne habozzunk, a végzetét senki sem kerülheti el, siessünk és azonnal vegyük meg a sorsjegyet. Főbizományos a Közhazsnu Takarékpénztár Cluj, Cal. Victoriei 3., ahol 103 lej és 50 bani előzetes beküldése ellenében postai rendelések is eszközöltnének.

Ráadásul 200 pénznyszeremény!

SPORT.

Románia szenior uszóbajnokságai

Ma, szombaton délután 3 órakor rendezte a kolozsvári kerület uszószerkesztője a bukaresti központ megbízásából Románia szenior uszóbajnokságait. Fejlődésnek indult uszósportunknak ez lesz az első igazi nagy eseménye, mert ez alkalommal gyűlnek össze az ország összes uszói, hogy megküzdjenek a sportember által nyerhető legszebb kitüntetésért, a bajnoki címért. Lapzártáig a következő nevezések érkeztek be:

Schulmeister, Péterfy, Csiszár I., Csiszár II., Komáromi, Gnädig I., Hana, Szász, Farkas, Breslauer I., Breslauer II. az MSE-ből. Felici-desz I., Felici-desz II., Devich, Sonnenfeld, Kőnig, Kővári, Hoványi Sári és Haas Mária a nagyváradi Törökvesztől. Sachs I., Kővári, Köpich, Fisch, Heller, Stein a Haggiborból. Pusztai, Manz, Bányai I., Bányai II., dr. Snjarits Makica, Hecht Éva, Óvári Baba, Óvári Zoltán, Asztalos I., Asztalos II., Heim és Horosz a KAC-ból. Giurgiu I., Giurgiu II., Ilca I. Universitatea-ból. Sepetan George, Bergesz József, Koteles István, Németh Károly, Aczél János az aradi Gloria-CFR-ből.

Fenti nevezéseken kívül táviratilag van jelezve a bukaresti, nagyszebeni és temesvári legkiválóbb uszók megérkezése, úgy, hogy egész Románia uszósportja méltóan lesz képviselve.

A versenybizottságban dr. Tatáru egyetemi tanár, George Poptea, dr. Ritter Salamon, Nagy Ádám, Selican, Sugár Andor, Sonnenfeld Andor, Nuriás József, dr. Coroi József, Nádor Rezső, Fisch Dóri, Cărea, dr. Leucutia és Fodor Mihály foglalnak helyet.

Magyar vidéki atlétikai eredmények.

100 m. síkf.: Ottovay 11.2 mp.
Magasugrás: 1. Orbán 185 cm. (a célszalaggal 183 cm.). 2. Tranger 178 cm.
800 m. síkf.: Laufer 2 p. 07.2 mp.
Súlydobás: Donogán 11.80 m.
Távolugrás: Tranger 619 cm.
400 m. síkf.: Scheiger 53.8 mp.
Diszkoszvetés: Donogán 39.15 m.
1500 m. síkf.: Markó 4 p. 22.6 mp.
Rúdugrás: Radd M. 337 cm.
Gerelyvetés: Sass 45.26.

A versenyt a Szegedi AK rendezte és különösen a magasugrás és rúdugrás eredménye jó. Radd majdnem átugrta a 352 centiméteres magasságot is.

A MAC junior négyese legyőzte a Pannónia második négyesét. Szép győzelmet ért el az esztergomi regattán a MAC junior négyese. A legjobb hajók részére kiírt négyest szép küzdelem után megnyerte a Pannónia Wawra négyesével szemben.

Német atléták győzelme Koppenhágában. Több berlini atléta Koppenhágában in-cuit múlt vasárnap és ott a következő győzelmeket aratták:

100 m. síkfutás: Schlösske 11 mp. 400 m. síkf.: Kretschmar 50.1 mp. 4x100 m. staféta: 1. ASK Koppenhága 43.9 mp. 2. Berlin 44 mp. Magasugrás: Holz 180 cm.

Svájc bajnokságainak első napján a különben kinttő svájci atléták csak mérsékelt eredményeket értek el. 1500 m. Schärer 4 p. 12.8 mp. 10.000 m. gyaloglás: Schwab 49 p. 34 mp. Rekord. Súlydobás: Fogler 12.72 m. Magasugrás: Tratszin 180 cm.

Király Pál kitűnő magyar hosszútávfutó gyomormérgezésben feküdt egy héten át és 40 fokos lázai erősen legyengítették, de most már egészséges és nemsokára újból munkába áll.

Új cseh gerelyvető rekord, Chmelik (Kattau) a kiváló cseh gerelyvető a pilseni Sokol ünnepélyen a gerelyvetés cseh rekordját 57.40 méterre javította meg.

Francia-belga atlétikai mérkőzés. A Brüsszelben megtartott francia-belga atlétikai mérkőzést a franciák óriási fölényrel, 72:37 arányban nyerték meg.

Női atlétikai verseny Londonban. Női atlétikai versenyt rendeztek Londonban, amelyen angol, kanadai és cseh nők vettek

részt. A győzelmet majd minden számban az angol nők ragadták magukhoz, de kitűnően szerepeltek a csehek is, különösen a dobószámokban. Részletes eredmény:

100 yardos síkfutás: 1. Thompson angol 11.8 mp. Magasugrás: 1 Green, angol 147 cm. 250 m. síkf.: Paimann, ang. 43.8 mp. Súlydobás két kézzel: 1. West, angol 18.37 1/2 m. Világrekord. 2. Godson, Kanada 18.36 m. 3. Ben-cova, cseh 18.34 m. 100 y. gát: Hatt, angol 15 mp. Gerelyvetés két kézzel: 1. Janderova, cseh 48.35 m. 3x200 staféta: 1. Anglia 1 p. 20 mp. Távolugrás: 1. Hull, angol 519 cm. Diszkosz: 1. Hablickowa, cseh 26.50 m.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Megérkezett Hegedűs Gyula játszási engedélye. Nagyváradról jelentik: Tegnap számunkban legelsőnek közöltük Hegedűs Gyula váradi kalamitásának hírért. A nagyváradi színház igazgatóságának távirati intervenciójára Bukarestből megadták a kiváló magyar művész nagyváradi játszási engedélyét is.

A bánági magyar színház új évadja. Aradról jelentik: Fekete Mihály, az aradi magyar színház igazgatója új színházi évadjának előadásait szeptember 12-én Lugoson kezdi meg Farkas Imre új, nagy-sikerű operettjével, a „Májusi muzsiká"-val. Kiemel-kező eseménye lesz az aradi előadásoknak Darvas Lili vendég szereplése: a társulathoz eddig Zilahy Irén, Misoga László, Kassay Károly, Betegh Béby szerződtek le, de tárgyalásokat folytat az igazgató Zöldhelyi Annával is.

Aradon játszik Rózsahegyi Kálmán. Aradi tudósítónk jelenti: Rózsahegyi Kálmán, befejezve temes-vári vendéglátóit Aradon, a nagyváradi-aradi kombinált színtársulattal együtt lép fel. Tegnap este aranyos humorának apró kis egyfelvonásosokban volt hatalmas sikere: a színházat zsúfolásig megtöltő közönség valóságos taps-orkánnal hívta a mű-vészt a függöny elé.

Opera-staggione-előadások Kolozsvár, Nagyvárad és Arad között. Nagyváradról jelentik: Az opera-előadásokra vonatkozólag érdekes tervet dolgoztak ki együttesen Janovics Jenő dr., a kolozsvári, Gróf László, a nagyváradi és Fekete Mihály, az aradi színház igazgatói. Közös értekezletük következtében el-határozták, hogy a három város részére együttesen szerveznek egy operatársulatot, mely felváltva fog játszani. Marcus nagyváradi színészeti főfelügyelő, aki ugyancsak résztvevő a megbeszéléseken, már ki is jelölte az operatársulat igazgatóját.

Nagy műkedvelő-előadás Szatmáron. Szatmári tudósítónk jelenti: A református főgimnázium udva-rán augusztus 9-én a szatmári Jótékony Nőegylet műkedvelői a „Gésák" c. kedves operettet adják elő, százhusz szereplővel és negyventagu balettel. A jótékony akció iránt az egész környéken nagy érdeklő-dés nyilvánul meg.

A mozi tovább játszik a kolozsvári Magyar Szín-házban. Hétfőn kezdődnek meg újra az előadások a kolozsvári Magyar Színházban. A két hetes szünet alatt a Fundatia Carol tartotta ott mozgóelőadásait. A színház igazgatósága úgy határozott, hogy a moz-gószínház előadásai a megnyitás után is zavartala-nul fognak tovább folyni, harmonikusan az estéli színelőadásokkal. Délután 3—5-ig és 5—7-ig a Fun-datia tart előadást, este pedig 8 órakor a rendes szí-nelőadást fogják megtartani.

A színházi iroda hírei

Aranyember: A magyar színház megnyitóelő-adása. Hétfőn este az Aranyember előadásával kez-dődnek meg a magyar színházban a rendes előadások. A címszerepét Táray Ferenc fogja játszani. Poór Lili (Athalia), Laczkó Aranka (Tereza) mama, K. Tóth Er-zei (Timea), Marsi Gizi (Noémia), Réthelyi Ödön (Kris-tian), Izso Miklós (Brazovics), Mihályfi László (Tri-kalis Eut), Hoykó Ferenc (Kadisa) fogják a főszerepét játszani. Az első előadás jövedelmét az érettségiző diákok segélyezési alapja javára fordítja a színház.

Elővételi jegypénztár a színházban. Minden nap reggel 9 órától déli 1 óráig van nyitva a magyar szín-

ház elővételi jegypénztára. A jövő hét valamennyi elő-adására meg lehet már a jegyeket váltani.

Hegedűs Gyula vendéglátása. A magyar színpadi művészet legnagyobb alakja, Hegedűs Gyula ked-den este kezdi meg öt napos vendéglátását. A világ-szerte ünnepeit nagy művész öt legparádásabb szere-pét fogja eljátszani. Kedden az Ördökt, szerdán a Táltum Tölkendőjét, csütörtökön a Csirkefogó című újdonság íróját, pénteken a Hattyu Jácint atyját s szombaton bucsufelhívésével az Antónia Kovácsy Bé-láját. Mind az öt előadásra már most árusítja a pénz-tár a jegyeket.

Táray Ferenc fellépései. Hétfőn az Aranyember címszerepében kezdi meg Táray Ferenc négy estére terjedő fellépését. Pénteken Hegedűs Gyulával együtt lép fel Táray a Hattyuban, vasárnap este az Asszony-áldozatban, hétfőn este pedig Buzakalászban lép fel Táray.

A kolozsvári Magyar Színház heti műsora:

Hétfő: Aranyember. (Megnyitóelőadás. Táray Ferenc főlépésével. Az előadás jövedelmét az érettségiző diákok alapjának adja a színház. Sorozatszám: 295. Kezdeti félkilenc órakor.)

Kedd: Az ördög. (Hegedűs Gyula vendéglátásával. Sorozatszám: 296.)

Szerda: Táltum. (Hegedűs Gyula vendéglátásával. So-rozatszám: 297.)

Csütörtök: A csirkefogó. (Újdonság 4-edszer. Hegedűs Gyula vendéglátásával. Sorozatszám: 298.)

Péntek: A hattyu. (Hegedűs Gyula és Táray Ferenc vendéglátásával. Sorozatszám: 299.)

Szombat d. u. fél 4-kor: A főpénztáros ur. (Újdonság 3-adszor. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 300.)

Szombat este fél 9-kor: Antónia. (Hegedűs Gyula bu-csufelhívésével. Sorozatszám: 301.)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Délbáb. (Mérsékelt helyárak-kal. Sorozatszám: 302.)

Vasárnap este fél 9-kor: Asszonyáldozat. (Táray Fe-renc főlépésével. Sorozatszám: 303.)

Hétfő: Buzakalász. (Táray Ferenc fellépésével. So-rozatszám: 304.)

Gőzfestőde! ÁRVAY ANTAL Gőzfestőde!

Gőzörre berendezett festődeje (TIMIȘOARA Str. D. Vaca-reacu (Bom-utea) 20. kifogástalanul fest selymet, gyapjút és pamutfonalt, ugyszintén fehérít

1 MÉTER

karton,
delin,
zefir,
vászon,
batiszt,

móterenkint

**CSAK
25 LEJ!**

DICK

JAKAB ÉS FIA
cégnél Cluj, Str. Reg. Maria

5.

Divat grenadinok, batisztok, vala-mint az összes nyári divatcikkek előre haladott idény miatt minden elfogadható árban árusítatnak.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 4 lej. Vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Allást keresők részére minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lej. Jelíges leveleket harminc napig őrizünk meg.

LEVELEZÉS

Két vic kedélyű hölgy feltétlen uriember barátságát keresi ki szórakoztatásukról gavalérosan gondoskodik. Levelek „Kohém jelígerő” e lap kiadójában.

ALKALMAZÁS

Tisztesseges leányt, ki lakásom takarítását, esetleg főzést is vállalja, lakás, teljes ellátással és némi fizetéssel alkalmaznánk. Délután szabad. Értekezni délután félháromtól félnégyig. Cím a kiadóban.

Vegyvásalonót azonnali belépésre felvesz az Unió gőzmosó. 1017

Kifutó fia felvétetik Calea Victoriei 8. 1024

ÁLLÁST KERES

Gépiró kisasszony azonnal kap alkalmazást. Értekezni dr. Kis Sándor ügyvédnél Str. I. Maniu 34.

Elsőrangú irodai munkacér, ki a könyvelésben, adminisztrációs munkákban teljes jártassággal bír, azonnalra állást keres. Kévs román és német nyelvtudással. Cím megtudható az „Ujság” kiadóhivatalában.

LAKÁS

Központban külön bejárati butorozott szobát keresek. Cím a kiadóban.

Különbejárati nagy szoba és konyha azonnal butorral együtt kiadó. Cím: „2000” jelígerő a kiadóban.

Elcserecinóm Kálvin-utca 22. szám alatti lakásomat a város bármely részén levő szobakonyhával. Rad. 1025

INGATLAN

Eladó családi ház kisebb kerttel és egyéb melléképítményekkel. Str. Cernauți (Kajántói-ut) 5.

Házhelyek, szép sarok bármilyen üzlethelyiségnek alkalmas, olcsón eladó. Ertekezni Kövespad-utca 44. számmal szembe, Szász-nál. 1017

VEGYES

Sétatőren elveszett szemüveg visszahozója illő jutalomban részesül. Str. Reg. Maria 22., földszint. 1020

Megnyílt az új pedicúr tyukszemvágó szalon. Kívánatra házhoz is megyek. Kiss Miklós vizsgázott tyukszemvágó, Calea Reg. Ferdinand 17. 949

30.000 lejes előnyös kölcsönt keres vendéglős, vidéki mezővárosban saját házzal. Kamatok és lefizetés megegyezés szerint” jelígerő, ajánlatot az Ujság Temesvári kiadóhivatalába kér.

Ványolás, festés, gőzvasalás, borzolásra posztóvágók átvételnek 118. Honvéd-utcai posztógyárban

Egy nagy filodentra eladó. Kárpát-utca 34.

ZONGORA

új, használt, hangolás, javítás, szállítás TRISKÁNÁL, STR. SAGUNA 14 SZ. TELEFONSZÁM 419

A TAKARÉKOS HÁZIASSZONY MÁST NEM HASZNÁL, CSAKIS

VALÓDI FRANCK-OT
A KÁVÉDARÁLÓVAL

UTOLSÓ DIVAT

szerint nagyon szép, elegáns és olcsó ruhákat készít

ÁRON DÁVID

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 32.

ASTRA
PRIMA FABRICA ROMANADE VAGOANESIMOTOARE S. AN.

PRECIZIÓS ESZTERGAPADOK

Ajánlatos szolgálat a bukaresti vezérigazgatóság: Bucaresti, Str. Lasc. Catargiu No. 11.

Sürgöncim: Vagonastrai, Levelezési Cím: Casută postală (Postafiók) 136.

Witworth milliméter- és modulmentekvágó és teljeselőjbb és baljánhöz

Csucsmaegység: 160 200 és 280 mm. Csucsávolság: 1000, 1200, 1600 és 2500 mm

RAKTÁRRÓL AZONNAL SZÁLLITHATÓK!

BETEG LÁBAKRA

a legsikeresebben készít bármilyen cipőt

LENGYEL

Harmincegy év óta fennálló ortopéd és modern cipész, ki tizenöt évig szállítója volt a cluji klinika ortopéd osztályának több kiváló orvos rendeletére

Strada Memorandului (volt Unio-utca) 24

FARMATI LAJOS

BÖRÖNDÖS CLUJ, STR. MEMORANDULUI (UNIO-U.)

16.

Készít új bőröndöket, utazó táskákat. Javításokat olcsón vállal. Vidéki megrendeléseket azonnal, pontosan eszközöl.

OLAJMALMOSOK

FIGYELMÉBE!

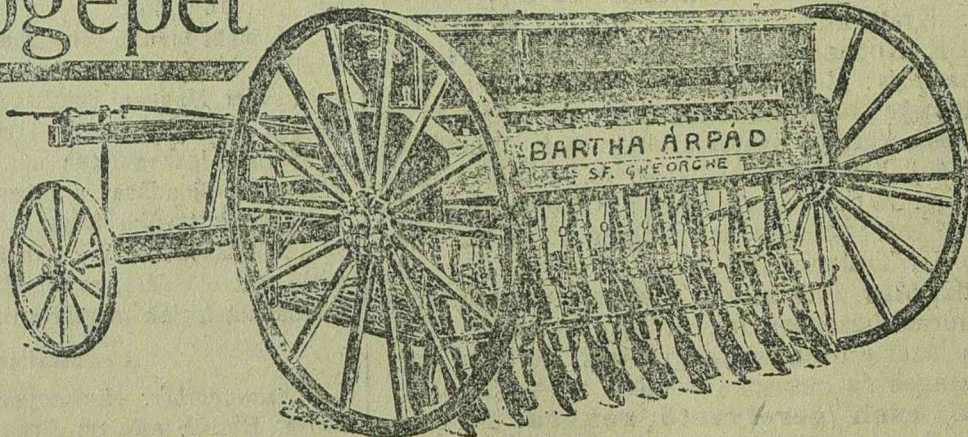
Az augusztus 1-én megnyíló aradi áru-mintaváson saját pavilonunkban mutatjuk be két évtizedes tapasztalataink alapján készített és a gyakorlatban kitűnően bevált növényolajgyártási gépeinket, melyre az érdeklődőket ezennel van szerencsénk meghívni.

PRINCZ TESTVÉREK VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RT. SZATMÁR

A kiállításra utazók 75 százalékos vasuti díjkedvezményben részesülnek. A kiállítás tartalma augusztus 1-től augusztus 10-ig.

Jó vetőgépet

minden nagyságban csak nálam tud venni, kedvező fizetési feltételek mellett

Bartha Árpád

Sft. Gheorghe-Sepsiszentgyörgy